

Förordning (1988:1188) om kulturminnen m.m.

Ändrad: t.o.m. SFS 2002:970

Allmänna bestämmelser om samråd m.m.

1 § Innan länsstyrelsen fattar beslut i ett ärende enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. som kan medföra ersättningsskyldighet eller på annat sätt är av större vikt, skall länsstyrelsen samråda med Riksantikvarieämbetet. Förordning (1997:1165).

2 § Länsstyrelsen skall vid sin tillsyn över kulturminnesvården i länet samverka med kulturminnesvårdande organ inom länet, särskilt läns museerna och motsvarande museer.

3 § När länsstyrelsen har fattat ett beslut enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m. m. skall en kopia av beslutet genast sändas till riksantikvarieämbetet.

Länsstyrelsen skall vidare underrätta riksantikvarieämbetet när fråga om åtal enligt 2 kap. 21 § eller 3 kap. 18 § lagen om kulturminnen m.m. har uppkommit. Riksantikvarieämbetet skall också underrättas när fråga om skadestånd på grund av åsidosättande av föreskrifter i nämnda lag har uppkommit.

4 § Riksantikvarieämbetet skall underrätta lantmäterimyndigheten om sådana fasta fornlämningar som kan antas ännu inte vara införda i fastighetsregistrets allmänna del. Förordning (2000:337).

Fornminnen

5 § Länsstyrelsen skall genast underrätta kommunen om beslut i ärenden som avses i 2 kap. 2, 9 och 12 §§ lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. När beslutet har vunnit laga kraft, skall länsstyrelsen underrätta lantmäterimyndigheten. Förordning (1995:1448).

6 § Riksantikvarieämbetet skall underrätta länsstyrelsen innan myndigheten vidtar en åtgärd enligt 2 kap. 7 eller 8 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. Länsstyrelsen skall samråda med riksantikvarieämbetet innan länsstyrelsen vidtar motsvarande åtgärd. Underrättelse eller samråd behöver dock inte ske om åtgärden är brådskande.

7 § Innan länsstyrelsen ger någon tillstånd att vidta åtgärder enligt 2 kap. 7 eller 8 §§ lagen (1988:950) om kulturminnen m.m., skall länsstyrelsen förvissa sig om att denne har tillräcklig kunskap för att utföra åtgärderna på ett tillfredsställande sätt.

Innan länsstyrelsen fattar beslut enligt 2 kap. 11 och 13 §§ samma lag skall länsstyrelsen förvissa sig om att den som skall utföra utredningen eller undersökningen har tillräcklig kunskap för att utföra den på ett tillfredsställande sätt. Förordning (1997:303).

8 § Länsstyrelse, länsmuseum, polismyndighet eller kustbevakning som tar emot fornfynd eller anmälan om fornfynd skall genast skriftligen underrätta riksantikvarieämbetet om fornfyndet. Underrättelsen skall innehålla en kortfattad beskrivning av fornfyndet och av fyndplatsen samt upphittarens namn och adress. Har upphittaren lämnat ytterligare uppgifter om omständigheterna vid fyndet, skall dessa uppgifter bifogas. Upphittaren skall få en kopia av underrättelsen.

9 § Länsstyrelsen får meddela sådana föreskrifter som avses i 2 kap. 9 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. Förordning (2002:970).

10 § Närmare föreskrifter om verkställighet av 2 kap. 10-13 §§ lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. meddelas av Riksantikvarieämbetet. Förordning (2002:645).

Byggnadsminnen

11 § Innan en byggnad förklaras för byggnadsminne skall länsstyrelsen ge kommunen tillfälle att yttra sig, om det inte är uppenbart obehövligt.

12 § När beslut enligt 3 kap. 1, 5--7, 14 och 15 §§ lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. har vunnit laga kraft, skall länsstyrelsen underrätta den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet. Förordning (1991:1612).

13 § Ett byggnadsminne skall, om länsstyrelsen finner anledning till detta och ägaren samtycker, genom länsstyrelsens försorg och på statens bekostnad förses med anslag om att byggnaden är skyddad enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

14 § Riksantikvarieämbetet skall föra en förteckning över byggnadsminnena i landet. Länsstyrelsen skall föra en förteckning över byggnadsminnena i länet. Länsstyrelsen skall också föra en förteckning över sådana byggnader som avses i 3 kap. 6 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

15 § Då fråga om ersättning enligt 3 kap. 10 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. uppkommer skall länsstyrelsen försöka få till stånd en frivillig uppgörelse med sakägaren om ersättningens storlek.

16 § I villkoren för ett tillstånd enligt 3 kap. 14 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. skall alltid ingå att byggnadens utseende och beskaffenhet före ändringen skall dokumenteras på ett lämpligt sätt.

17 § Av 3 kap. 13 § första stycket lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. följer att expropriationslagen (1972:719) skall tillämpas i vissa fall när det gäller ersättning och inlösen. Bestämmelser om utbetalning av ersättning till innehavare av fideikommiss finns i övergångsbestämmelserna punkt 6 till expropriationslagen och i 18 § expropriationskungörelsen (1972:727).

Kyrkliga kulturminnen

18 § I ärenden enligt 4 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. skall Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna samråda med stiftet, om det behövs. Förordning (1999:881).

19 § Till kyrkliga inventarier som avses i 4 kap. 6 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. hör bl.a. äldre skrudar, rökelsekar, kärl, böcker, altartavlor, kors och krucifix, dopfuntar, andra målningar och konstarbeten, avlatsskrin, förvaringskistor, fattigbössor, ljuskronor och ljusstakar, epitafier, vapensköldar, banér, sorgfanor, vapen, rustningar, votivskepp, kyrkklockor, musikinstrument samt vissa äldre gravvårdar.

20 § har upphävts genom förordning (1999:881).

21 § När länsstyrelsen har fattat beslut eller vidtagit någon åtgärd enligt 4 kap. 10 § andra och tredje styckena lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. skall stiftet underrättas om beslutet eller åtgärden. Förordning (1999:881).

22 § Närmare föreskrifter för verkställigheten av 4 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m. m. meddelas av riksantikvarieämbetet.

Skydd mot utförsel av vissa kulturföremål

23 § Den som vill föra ut ett svenskt eller utländskt kulturföremål ur landet skall i enlighet med 5 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. ha tillstånd till utförseln om föremålet är av det slag som anges i 24 och 25 §§.

För utländska kulturföremål krävs dock tillstånd endast om föremålet funnits i Sverige i mer än 100 år. Förordning (2000:337).

23 a § har upphävts genom förordning (2000:337).

24 § Svenska och utländska kulturföremål inom de kategorier som anges i bilagan till rådets förordning (EEG) nr 3911/92 om export av kulturföremål med följande ålders- och värdegränser samt andra bestämmningar.

1. Arkeologiska föremål inom kategori A1:

- svenska arkeologiska föremål, oavsett material och värde, som härrör från tiden före år 1650 och inte ägs av staten.

2. Målningar inom kategori A3:

a) svenska målningar som är äldre än 100 år och värda mer än 50 000 kronor,

b) porträtt som föreställer svenskar och andra i Sverige verksamma personer och som är äldre än 100 år och värda mer än 20 000 kronor,

c) utländska målningar som är värda mer än 50 000 kronor.

3. Teckningar inom kategori A4:

a) svenska teckningar, akvareller, gouacher och pasteller som är äldre än 100 år och värda mer än 50 000 kronor,

b) porträtt som föreställer svenskar och andra i Sverige verksamma personer i form av teckningar, akvareller, gouacher och pasteller och som är äldre än 100 år och värda mer än 20 000 kronor,

c) utländska teckningar, akvareller, gouacher och pasteller som är värda mer än 50 000 kronor.

4. Originalgrafik m.m. inom kategori A5:

- svenska träsnitt och kopparstick, som är framställda före år 1650, oavsett värde.

5. Originalskulpturer m.m. inom kategori A6:

a) svenska originalskulpturer och repliker som är framställda enligt samma process som originalet, oavsett material, som är äldre än 100 år och värda mer än 50 000 kronor,

b) utländska originalskulpturer och repliker som är framställda enligt samma process som originalet, oavsett material, som är värda mer än 50 000 kronor.

6. Inkunabler eller manuskript m.m. inom kategorin A8:

a) svenska inkunabler, oavsett värde,

b) svenska handskrifter på pergament eller papper framställda före år 1650, oavsett värde,

c) svenska icke tryckta protokoll, brev, dagböcker, manuskript, noter, räkenskaper samt handritade kartor och ritningar, som är äldre än 50 år och har ett värde över 2 000 kronor,

d) samlingar av utländska inkunabler och svenskt icke tryckt material enligt b och c som är äldre än 50 år och har ett värde över 50 000 kronor.

7. Böcker inom kategori A9:

a) svenska böcker tryckta före år 1600, oavsett värde,

b) övriga svenska böcker som är äldre än 100 år och har ett värde över 10 000 kronor,

c) utländska böcker med ett värde över 10 000 kronor.

8. Tryckta kartor inom kategori A10:

a) svenska tryckta kartor, som är äldre än 100 år och har ett värde över 10 000 kronor,

b) utländska tryckta kartor, som har ett värde över 10 000 kronor.

9. Arkiv m.m. inom kategori A11:

- svenska icke tryckta protokoll, brev, dagböcker, manuskript, noter, räkenskaper, handritade kartor och ritningar, som är äldre än 50 år och har ett värde över 2 000 kronor.

10. Transportmedel inom kategori A13:

a) svenska transportmedel som är äldre än 100 år och har ett värde över 50 000 kronor,

b) utländska transportmedel med ett värde över 50 000 kronor.

11. Andra antikviteter inom kategori A14, i den mån de inte ingår i kategorierna A1-13:

a) svenska föremål av trä, ben, keramik, metall eller textil som är framställda före år 1650, oavsett värde,

b) svenska möbler, speglar och skrin som är framställda före år 1860, oavsett värde,

c) svenska dryckeskärl, seldon och textilredskap, som är av trä och har målad eller skuren dekor, folkdräkter och broderad eller mönstervävd folklig textil, bonadsmåleri, golvur, väggur och bordsur, signerade fajanser, skjutvapen, blankvapen och skyddsvapen samt musikinstrument, som är äldre än 100 år, oavsett värde.

d) svenska föremål av keramik, glas, porfyr, guld, silver eller brons med undantag av mynt och medaljer, ljuskronor, tapeter samt kakelugnar, som är äldre än 100 år och har ett värde över 50 000 kronor.

e) svenska tekniska modeller och prototyper samt vetenskapliga instrument, som är äldre än 50 år och har ett värde över 2 000 kronor,

f) utländska möbler, speglar, skrin, golvur, väggur, bordsur, musikinstrument, skjutvapen, blankvapen, skyddsvapen, föremål av keramik, glas, elfenben, guld, silver eller brons med undantag av mynt och medaljer, ljuskronor samt tapeter, som har ett värde över 50 000 kronor. Förordning (2000:337).

25 § Svenska samiska kulturföremål som är äldre än 50 år och har ett värde över 2 000 kronor. Förordning (2000:337).

26 § Frågor om tillstånd till utförelse av kulturföremål enligt 5 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. och om licens enligt rådets förordning (EEG) nr 3911/92 av den 9 december 1992 om export av kulturföremål prövas av Kungl. Biblioteket, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde och Stiftelsen Nordiska museet (tillståndsmyndigheter) enligt den fördelning som anges i 27-31 §§. Om det är fråga om föremål som innehas eller förvaltas av någon annan av tillståndsmyndigheterna än Riksantikvarieämbetet, skall prövningen dock göras av Riksantikvarieämbetet.

Licenser enligt rådets förordning kan vara av alla de slag som anges i kommissionens förordning (EG) nr 1526/98 av den 16 juli 1998 om ändring av kommissionens förordning (EEG) nr 752/93 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) 3911/92 om export av kulturföremål. Förordning (2000:337).

27 § Riksantikvarieämbetet prövar frågor om tillstånd för föremål inom kategorierna A1, A2, A12 samt inom kategorin A14 för svenska föremål av trä, ben, keramik, metall eller textil som är framställda före år 1650. Förordning (2000:337).

28 § Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde prövar frågor om tillstånd för föremål inom kategorierna A3-A7 samt inom kategori A14 för föremål av keramik, glas, porfyr, elfenben, guld, silver, brons, ljuskronor, tapeter och kakelugnar samt utländska möbler, speglar, skrin, golvur, väggur, bordsur samt musikinstrument. Förordning (2000:337).

29 § Kungl. Biblioteket prövar frågor om tillstånd för föremål inom kategori A8 såvitt avser inkunabler samt inom kategorierna A9 och A10. Förordning (2000:337).

30 § Riksarkivet prövar frågor om tillstånd för föremål inom kategori A8 utom inkunabler samt inom kategori A11. Förordning (2000:337).

31 § Stiftelsen Nordiska museet prövar frågor om tillstånd för föremål inom kategori A13 och inom kategori A14 som inte prövas av Riksantikvarieämbetet eller Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde samt för samiska föremål. Förordning (2000:337).

32 § Ansökan om tillstånd och licens lämnas in till Riksantikvarieämbetet, som i fall någon annan skall pröva tillståndsfrågan, skall överlämna ansökningen till den tillståndsmyndigheten. Förordning (2000:337).

33 § Närmare föreskrifter för verkställigheten av 5 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. meddelas av riksantikvarieämbetet. Förordning (2000:337).

Återlämnande av kulturföremål

34 § Riksantikvarieämbetet är central myndighet enligt 6 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. Förordning (2000:337).

35 § Riksantikvarieämbetet skall som central myndighet

1. efter ansökan av en annan stat som ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) söka efter närmare angivna kulturföremål som olagligt har förts bort från den staten och identifiera den som innehar föremålet,
2. underrätta berörda stater som ingår i EES då kulturföremål påträffats i Sverige som kan antas ha olagligt förts bort från en annan stat som ingår i EES samt ta emot motsvarande underrättelser,
3. göra det möjligt för de behöriga myndigheterna i den stat som kan återkräva ett sådant föremål enligt 6 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. att kontrollera att det är fråga om ett kulturföremål samt vara en sådan behörig myndighet i Sverige,
4. i samarbete med den berörda staten vidta nödvändiga åtgärder för att bevara ett enligt punkten 2 påträffat kulturföremål,
5. vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra handlingar som syftar till att undvika ett återlämnande,
6. agera som förmedlare mellan den återkrävande staten och den som innehar föremålet med avseende på återlämnandet,
7. underrätta den centrala myndigheten i den stat där svenska staten väckt talan om återlämnande samt ta emot motsvarande underrättelser,
8. underrätta centrala myndigheter i andra stater om att talan om återlämnande väckts i Sverige samt ta emot motsvarande underrättelser, och
9. i övrigt samarbeta med centrala myndigheter i andra stater.

Kontroll enligt första stycket 3 skall göras inom två månader från det att underrättelse skett enligt samma stycke 2. Annars skall vad som sägs i samma stycke 4 och 5 inte tillämpas. Förordning (2000:337).

35 a § De gränsvärden som anges i euro i bilagan till 6 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. skall motsvaras av följande belopp i svenska kronor.

euro	kronor
15 000	140 000
30 000	280 000

50 000 466 000
150 000 1 396 000

Förordning (2002:18).

Övriga bestämmelser

36 § Riksantikvarieämbetet, eller efter dess förordnande länsstyrelsen, skall föra statens talan i mål som avses i 2 kap. 25 § andra stycket och 3 kap. 20 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. Förordning (2000:337).

Övergångsbestämmelser

1994:1524

Denna förordning träder i kraft såvitt avser 23 a § den dag lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till den Europeiska unionen träder i kraft och i övrigt den 1 januari 1995.

1994:1448

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1996.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om fastighetsregistermyndigheter som inrättats enligt lagen (1971:133) om kommunal fastighetsbildningsmyndighet och fastighetsregistermyndighet.

2000:337

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2000. Äldre bestämmelser gäller dock i fråga om ansökningar som kommit in före den 1 juli 2000.

2002:18

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2002. De nya bestämmelserna skall dock tillämpas för tid från och med den 1 januari 2002.